

Naar een inclusieve regio

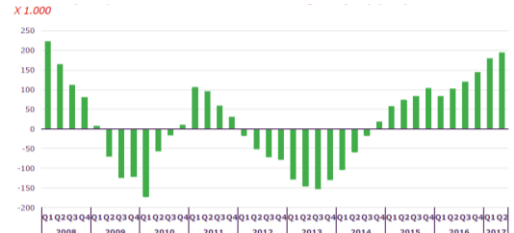
Dr. Arjen Edzes

University of Groningen, Department of Economic Geography, PO Box 800, 9700
AV Groningen
a.j.e.edzes@rug.nl

Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland, 28 September 2017, Hoogeveen

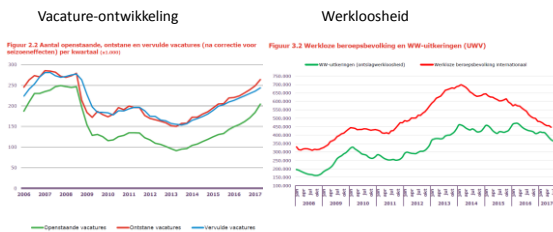
Ontwikkeling werknemersbanen 2008-2017

(per kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal voorgaand jaar)

Bron: UWV, 2017

Vacature-ontwikkeling en ontwikkeling werkloosheid

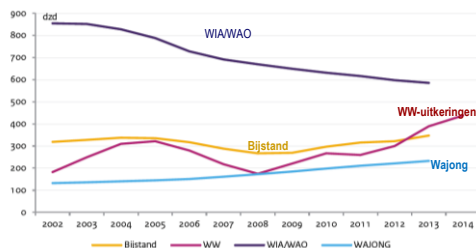

Bron: UWV, 2017

Arbeidsmarkt boekt record na record...

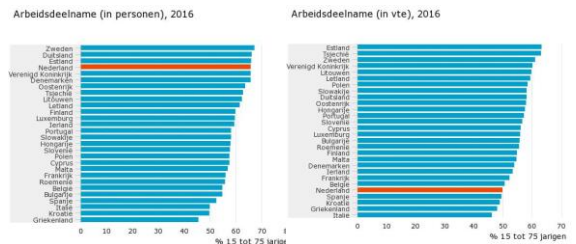

Aantal uitkeringsgerechtigden 2002-2014: ca. 1,6 mln.

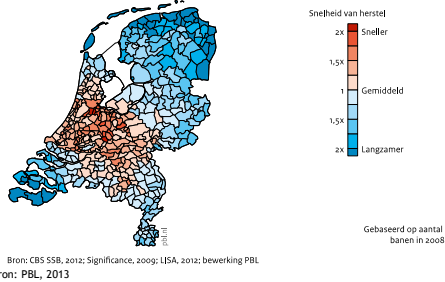
Bron: CBS Statline. WIA en WAO bevat ook WAZ (arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen).

Onbenut arbeidspotentieel

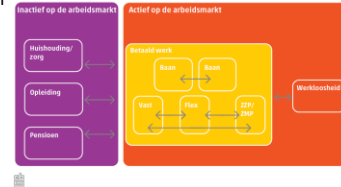
Bron: CBS 2017

Veerkracht van regionale arbeidsmarkten bij een economische schok, alle sectoren

Inclusieve arbeidsmarkt

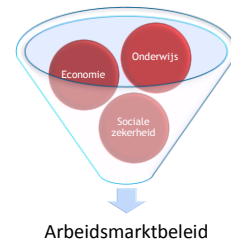
1. Een arbeidsmarkt waarbij iedereen die wil ook (volwaardig) kan meedoen
2. Niet alleen morgen, maar ook overmorgen en over 10, 20 of 30 jaar

Twee perspectieven

Elementen van arbeidsmarktbeleid

Regio heeft twee gezichten

'het investeringsperspectief'	'het schadelastperspectief'
• Lange termijn • Economisch perspectief • Topsectoren • High potentials • Innovatie agenda	• Korte termijn • Sociaal perspectief • Participatie / Zorg • Kwetsbaren • Wijken in de stad
'het onderwijsperspectief' Positionering (beroeps)onderwijs, Praktijkscholen Leren lang leven – employability	

Regio heeft twee gezichten

'het investeringsperspectief'	'het schadelastperspectief'
• Lange termijn • Economisch perspectief • Topsectoren • High potentials • Innovatie agenda	• Korte termijn • Sociaal perspectief • Participatie / Zorg • Kwetsbaren • Wijken in de stad
'het onderwijsperspectief' Positionering (beroeps)onderwijs, Praktijkscholen Leren lang leven – employability	

Regio heeft twee gezichten

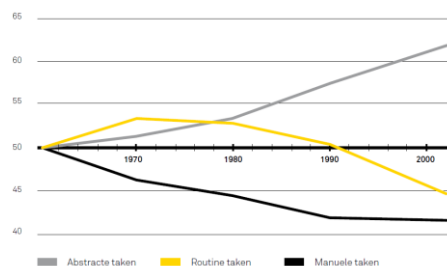
'het investeringsperspectief' 'het schadelastperspectief'

• Lange termijn • Economisch perspectief • Topsectoren • High potentials • Innovatie agenda	• Korte termijn • Sociaal perspectief • Participatie / Zorg • Kwetsbaren • Wijken in de stad

'het onderwijsperspectief'

Positionering (beroeps)onderwijs, Praktijkscholen
Leren lang leven – employability

Veranderende eisen in beroepen

Bron: Autor. 2010

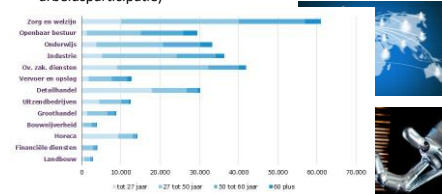
Automatiseringsrisico MBO (Deloitte, 2014)

Aantal personen en inschatting per beroepsgroep

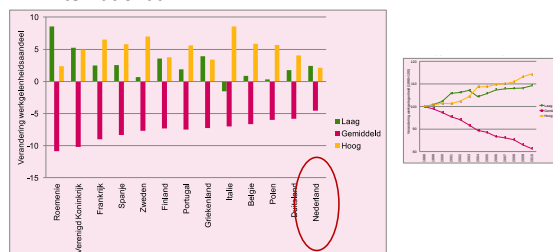

Ontwikkelingen

1. Demografische transitie (ontgroening, vergrijzing, migratie – verhogen arbeidsparticipatie)

Ontwikkeling werkgelegenheidsstructuur (1998-2010)
internationaal

Bronn, Goos, Manning & Salomons 2012 / CPB 2012

'Robotisering kost tot drie miljoen banen'

PubN, 2-10-2014

ROTTERDAM Door de technologische ontwikkelingen komen mogelijk twee tot drie miljoen banen op de tocht te staan.

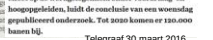
Dit stelt onderzoeksbureau Deloitte op basis van eigen onderzoek. De onderzoekers spreken van een conservatieve inschatting. Vooral voor lageropgeleiden, zoals administratief personeel, assemblagemedewerkers, pizzakoeriers en vakkenvullers, is straks mogelijk geen betaald werk meer. Ook taxi-, vrachtwagen- en

buschauffeurs lopen een hoog risico

Voor hoger opgeleiden liggen de risico's vooral bij beroepen op kort-hbo-niveau (laborant, verzekeringsagent, opzichter en electricien) en op hbo/wo-niveau bij beroepen als accountants en analisten.

Groepen die hard worden geraakt zijn mbo'ers (1,3 miljoen) en medewerkers in de sectoren economie, recht en management (0,8 miljoen) en techniek (0,5 miljoen), aldus Deloitte.

Bron: Dagblad van
het Noorden,
26 november 2014

Gevolg 3: Kennis veroudert sneller

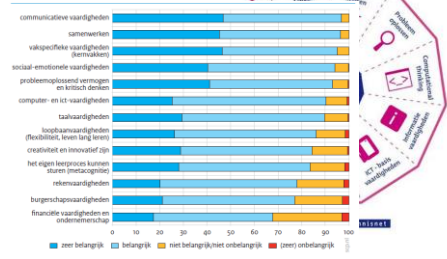
1. Niet blindstaren op eenmalige en korte termijn transities
2. Leven lang leren

TABEL 1.10 Aansluiting huidige functie naar niveau en richting (%)

	Kennismatige	Horizontale mismatch	Verticale mismatch	Dubbele mismatch
BOL 1	38	22	6	34
BOL 2	45	22	6	27
BOL 3	53	16	7	23
BOL 4	61	16	4	18
BBL 1	30	20	15	35
BBL 2	58	17	9	17
BBL 3	65	11	13	11
BBL 4	76	13	5	7
HBO	66	14	11	9
Totaal	61	15	8	15

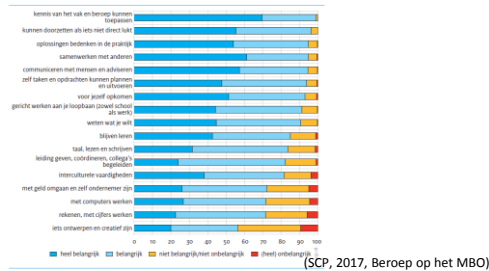
Gevolg 3: Kennis veroudert sneller

MBO-professionals over belang van vaardigheden voor de toekomstige arbeidsmarkt (SCP, 2017, Beroep op het MBO)

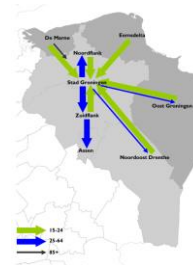
Gevolg 3: Kennis veroudert sneller

(Oud-) MBO-studenten over het belang om later altijd werk te hebben

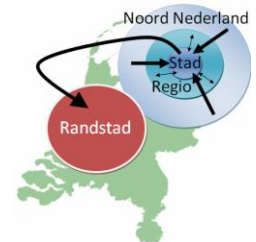

(SCP, 2017, Beroep op het MBO)

Gevolg 4: Economische geografie verandert (1)

Bron: KAW, 2012

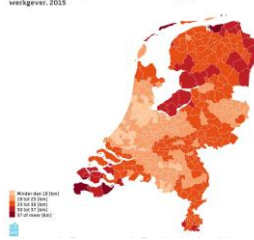
Roltrap en ruimtelijke concentratie

Gevolg 4: Economische geografie verandert (2)

Banen van werknemers die in dezelfde gemeente wonen en werken

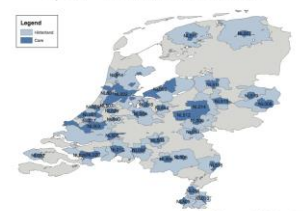

Afstand tussen woonplaats werknemers en vestigingsplaats werkgever, 2015

Gevolg 4: Economische geografie verandert (2)

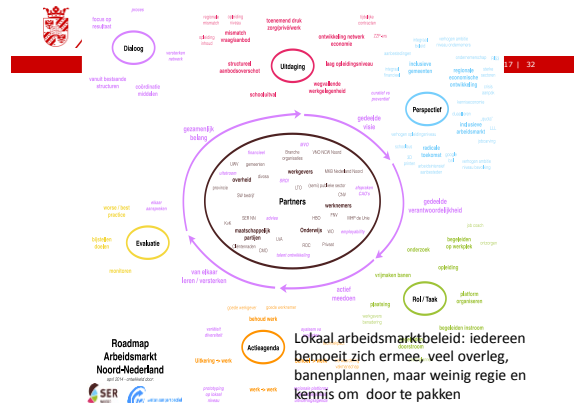
Figure 1.19. Functional urban areas in the Netherlands

Bron: OECD, 2014

Hebben we het goed georganiseerd?

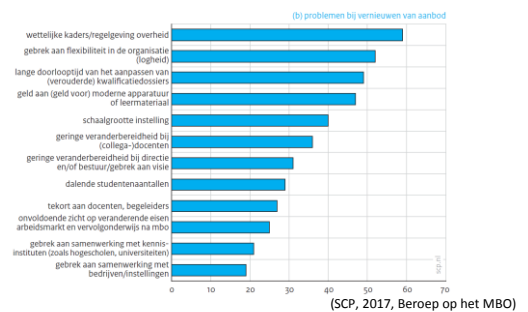
1. Veel versnippering en coördinatie problemen
2. Veel eigen belangen
3. Weinig (lokale en regionale) ruimte
4. Wat is de juiste schaal?

Advies SER Noord-Nederland: Regiodeal

Knelpunten volgens MBO-professionals bij vernieuwen aanbod

SER Noord-Nederland Aanbevelingen

1. Zet een regionaal opleidings- en ontwikkelingsfonds op voor mbo'ers
2. Faciliteer kleine ondernemers
3. Maak een programma voor scholing bij kleinere bedrijven
4. Herstructureer aansturing en uitvoering arbeidsmarkttoeleiding
5. Databestanden gemeenten en UWV tot één bestand samenvoegen
6. Doorbreek belemmeringen wet- en regelgeving

Drie opgaven

- ① Inklusiviteit: re-integratiebeleid / job carving / cultuurverandering bedrijven
- ② Weerbaarheid: transitie beleid / scholing / mobiliteitsbeleid / leven lang leren
- ③ Hervorming: organiseer commitment op regionaal niveau

> Dank voor uw aandacht